

edice OSUDY

Guy Villaros

Otec sjednocené Evropy

Robert Schuman ve službě
společnému dobru

edice **OSUDY**

Guy Villaros

Otec sjednocené Evropy

Robert Schuman
ve službě společnému
dobru

karmelitánské
nakladatelství

KATALOGIZACE V KNIZE – NÁRODNÍ KNIHOVNA ČR

Villaros, Guy

[Vénérable Robert Schuman. Česky]

Otec sjednocené Evropy : Robert Schuman ve službě společnému dobru / Guy Villaros ; z francouzského originálu Vénérable Robert Schuman ... přeložila Běla Sýkorová. -- V Praze : Karmelitánské nakladatelství, 2025. -- 135 stran, 12 nečíslovaných stran obrazových příloh. -- (Osudy ; svazek 101)

Vydalo Karmelitánské nakladatelství ve společnosti KatMedia, s.r.o.. -- Obsahuje bibliografické odkazy a rejstřík

ISBN 978-80-7566-342-9 (brožováno)

* 32-051 * [339.923+327](4) * 316.344.8(4) * 322:27-67 * 27 * 929 * (44) * (4) * (048.8) * (092)

– Schuman, Robert, 1886-1963

– politici -- Francie -- 20. století

– evropská integrace -- křesťanské pojetí -- 20. století

– evropanství -- křesťanské pojetí -- 20. století

– křesťanství a politika -- Evropa -- 20. století

– monografie

– biografie

32 - Politika a náboženství. Vztahy mezi církví a státem [15]

929 - Biografie [8]

© Secrétariat général de la Conférence des évêques
de France, 58 avenue de Breteuil, 75007 Paris

Czech edition © KatMedia, s. r. o., Praha, 2025

ISBN 978-80-7566-342-9

OBSAH

Politika jako triumf křesťanství? (Úvod Pavla Svobody)	6
1. Robert Schuman – život ve službě společnému dobru	9
2. Duchovní život Roberta Schumana	41
3. Svatost a politika	59
4. Evropě – Schumanovo jedinečné dílo	71
5. Svědectví a ponaučení otců zakladatelů Evropy	101
6. Papežové a Robert Schuman	111
 Ctihodný Robert Schuman (Doslov kardinála Jeana-Clauda Hollericha)	121
Modlitby ke cti Roberta Schumana	127
Svatost je životní projekt každého pokřtěného (Doslov Jeana-Christopha Lagleizeho)	132
 Jmenný rejstřík	134

Politika jako triumf křesťanství?

Úvod Pavla Svobody

Ten, kdo pozorně naslouchá přímlovám během liturgie Velkého pátku, musel zaznamenat jeden paradox. Tento text vyzývá postupně k modlitbě za církev, za papeže, za biskupy, kněze a jáhny, za věřící a katechumeny, poté za Židy a jiné zbožné nekřesťany, dále za nevěřící a na předposledním místě za politiky a státníky.

Jako kdyby politici představovali protipól k dobrým křesťanům. Jako kdyby se v těchto krásných přímlovách tak trochu odrážel názor, který občas slyšíme v hospodách, že co do mravnosti patří politici někam mezi zloděje a vrahy. Jako kdyby se tím potvrzoval názor některých ultras či zpochybňovačů společenského systému, že „politika je svinstvo“ nebo že „správný křesťan s politikou nemá mít nic společného“.

Znamená to, že objeví-li se na seznamu svatých, blahoslavených či ctihodných politik, jde jen o náhodu a o pouhou výjimku potvrzující pravidlo? Nebo je to celé jinak? Tato drobná knížka nám na příkladu Roberta Schumana ukazuje, že správná odpověď je to druhé: je to JINAK. V tomto ohledu doporučuji vaši pozornost zejména kapitolu „Svatost a politika“. Mimochodem, když v roce 2006 hovořil ve Washingtonu na konferenci o vztahu křesťanství a politiky americký františkán Richard Rohr, prohlásil, že „politika je triumfem křesťanství“.

ťanství“. A papež František 9. ledna 2025 označil politiku za „možná nejvyšší formu lásky“.

Robert Schuman k této vizi politiky jako něčeho dobrého a užitečného rozhodně přispěl. Tento katolický aktivista a politik vystudoval právo, ekonomii, politickou filozofii, teologii a statistiku. Byl i znalcem středověké teologie, znal dobře *Teologickou sumu* svatého Tomáše Akvinského a propagoval svého současníka, novotomistu Jacquese Maritaina.

Sloužil nejprve jako advokát a poté jako politik. Byl poslancem, ministrem, premiérem i prvním předsedou Evropského parlamentu. Podílel se na založení Evropského společenství uhlí a oceli (základu dnešní EU), ale i Rady Evropy a NATO. Jeho hvězdnou hodinou bylo prosazení tzv. Schumanovy deklarace z 9. května 1950, která položila základy poválečné evropské integrace. Těmito základy jsou usmíření a důvěra, bez nichž by ostatní předpoklady této spolupráce mezi národy – zejména sdílení zájmů a mírné omezování suverenity států – nebylo vůbec možné. Není divu, že za komunistické totality jsme se o evropské integraci, založené právě na usmíření mezi odvěkými nepřáteli a rivaly, na vysoké škole nic neučili. Doktrínou komunistů přece byl a je třídní boj a nepřátelství vůči všem, kteří nesdílejí jejich názor do desátého kolene. I proto může mít evropská integrace, projekt postavený díky Robertu Schumanovi na křesťanských hodnotách, smysl.

„Svatí budoucnosti budou nosit saka.“ Snad se tato více než sto let stará, velmi výstižná slova, adresovaná

Robertu Schumanovi a citovaná v této knížce, naplní v našich časech. Vždyť i mezi námi v naší zemi existují mnozí bezejmenní politici, kteří vnášejí křesťanství do veřejného života, často na úkor času pro vlastní rodiny a navzdory kritice ze všech stran. Snažit se o usmíření a kompromisy, které k rozumné politice nutně patří, nikdy nepřinášelo potlesk či ovace davu. Naše vykloubená doba potřebuje mnohá smíření a usmíření, a tedy i nové „Schumany“. Poznat zdroje jeho myšlení a činů, jak nám to umožňuje tato kniha, je tedy vysoce aktuální a praktické.

Paradoxem jsem své drobné zamyšlení začal a paradoxem ho také uzavřu. V rámci procesu Schumanova blahorečení se čeká na povinný zázrak – na to, až bude někomu na přímělu Roberta Schumana zázračně zachráněn život. Zdá se mi ovšem, že přehlízíme, že Schuman už uzdravil ne pouze jednoho jednotlivce, ale – a to je pro mě daleko větší zázrak – celé národy. Pomohl jim uzdravit se od odvěkého nepřátelství, slovy proroka Izaiáše „přebral jejich meče v pluh“. Zachránil tak ne jeden, ale bezpočet životů. Ctihodný Roberte, oroduj za nás!

Autor je právník, vysokoškolský učitel a křesťanskodemokratický politik, v letech 2014–2019 poslanec Evropského parlamentu a předseda jeho právního výboru, od listopadu 2024 velvyslanec České republiky při Svatém stolci, Suverénním řádu maltézských rytířů a Republice San Marino.

1. Robert Schuman – život ve službě společnému dobru

Dne 1. června 1990 métský biskup Pierre Raffin jménem církve slavnostně zahájil diecézní fázi procesu blahořečení francouzského politika Roberta Schumana, „otce Evropy“. Zahájení procesu následovalo po žádosti podané Institutem svatého Benedikta, patrona Evropy (*Institut Saint-Benoît, Patron de l'Europe*), založeným v roce 1988 skupinou evropských osobností, z nichž některé žily v blízkosti Roberta Schumana a všechny byly hluboce přesvědčeny o jeho svatosti. Mezi těmito osobnostmi byl i profesor René Lejeune, bývalý osobní tajemník Roberta Schumana, jeden ze zakladatelů MRP¹, který věnoval životu Roberta Schumana tři knihy a jehož svědectví spolu se svědectvím Roberta Rocheforta doplňují politické a vědecké biografie Raymonda Poidevina a Christiana Pennery.

Když se podíváme na život tohoto skromného a nenápadného muže, jsme v pokušení říci, že to byl dobrý, čestný, kompetentní a pilný, ale nikterak geniální služebník státu. Jiní dodávají, že dokázal realizovat plán, jehož základní myšlenka vzešla od Jeana Monneta, jeho generálního komisaře pro plánování, a že francouzsko-německé sblížení bylo spíše dílem kancléře Adenauera než jeho.

Co tedy říci více? Pokud jeho přirozená skromnost a diskrétnost zakrývají hrdinství jeho ctností, co lze udělat, aby se takový proces mohl konat? Netřeba

1 MRP, Mouvement républicain populaire, bylo v letech 1944–1967 centristické křesťanskodemokratické politické hnutí.

unáhlených závěrů. Svědectví jeho současníků, těch, kteří měli to štěstí a privilegium pracovat po jeho boku a pozorovat ho, jak žije, se shodují na uznání jeho výjimečné osobnosti. Jeho život, rozhodování i pohraniční region, kde působil, přispěly k utváření a formování jeho mírné a přitom odhodlané povahy.

Robert Schuman se narodil 29. června 1886 v Lucemburku, na předměstí města Clausen. Podle Frankfurtské smlouvy z roku 1871 se narodil jako německý občan.

Otec

Jean-Pierre Schuman byl zemědělec a rentiér pocházející z Évrange v Lotrinsku. Bylo mu devětačtyřicet, když se mu narodil syn Robert. V roce 1870 bojoval v uniformě francouzské armády proti Prusům pod hradbami Thionville a byl zajat. I když se stal Němcem už před patnácti lety, hlásil se k lotrinské národnosti a jeho vlastí zůstávala Francie. Po svatbě v roce 1884 přenechal majetek v Évrange svému bratrovi Jeanu-Baptistovi a odešel do Lucemburska, kde žil ze svých rent. Zemřel roku 1900 ve věku třiašedesáti let – mladému Robertovi bylo tehdy pouhých čtrnáct.

Matka

Eugénie Durenová pocházela z Bettembourgu v Lucembursku. Celé své mládí strávila v Kruthu v Alsasku, kde její otec pracoval jako celník. Vyrůstala v prostředí, které bylo velmi silně citově vázáno na Francii. V roce 1884, ve věku dvaceti let, se provdala za Jeana-Pierra Schumana. Fotografie ukazují krásnou ženu s jemnými rysy. Byla velmi zbožnou, vzdělanou katoličkou, milovala knížky, byla citlivá a umělecky nadaná, hrála na klavír. Měla obrovský vliv na vzdělání a povahu svého jediného syna.

„Athénée“

Na lucemburském gymnáziu s vynikající pověstí dosáhl Robert Schuman vynikajících, ba brilantních studijních výsledků. Je dokonale bilingvní, dokonale oboznámený s francouzskou i německou kulturou a sbírá samé jedničky. Obzvláště miluje latinu, historii a geografii, ale také matematiku. Zkrátka, může si vybrat jakoukoli kariéru.